

A'
CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDELMÉVEL.

Nro 21.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
12-dik napján 1802-dik Elztendőben.

B é t s.

Szegedi Szegedi Jó'sef Ö Nagyságát, az Erdélyi Gubernium egygyik valóságos titkos Tanácsossát, méltóztatott Felséges Urunk Udvari Tanácsossá, és Referendáriussá nevezni az itt lévő Udvari Kamaránál, és a' Finántz és a' Kereskedésre ügyelő Udvari Dicastériumnál.

Gróf Colloredo Wentzel Generál Hadi Tármester, és a' Határ Regementeknek, a' városoknak 's a' t. (Militär Gränzen) eddig volt Inspector, Kapitánnya lett a' második Német, —

B b

úgy nevezett Trabant Testőröknek. Helyébe a' Határ Regementek Inspectorá lészen Fő Hertzeg Ferdinánd Ő Kir. Hge, egy Magyar Lovas Regement Proprietáriussá, Feld Marsal Lieutenant, Mária Theresia Rendjének kis keresztes Vitézze, és Soprony, Vas, Szala, Somogy, Veszprém, Komárom, Győr, Moson Vármegyékben fekvő Lovas Regementek Divisiós Generálissa.

Februárius 23 dikán, Feldmarsal Lieutenánt Hertzeg Lichtenstein, azokban a' Fársáangi napokban, melyeket mások a' magok mulatására fordították, olly nagy lélektől származó nemes tselekedet gyakorlásában foglalatoskodott, melyet lehetetlen sokra nem betsülni. Tudniillik, idejét arra fordította, hogy azokat a' megsebesített, nyomorékká lett katonákat meg látogassa, kik az Olasz Országi tsatákban, a' Hertzeg vezérlése alatt vitézhedtek; azoknak sorsát nem csak száraz vizsgálása, hanem hathatós segítsége 's jó téteménye által könnyebbítse. — Tudva van, hogy a' Hertzeg 50 illyen, sőt több nyomorúlt katonáknak fizet, kiket a' felől is bizonyossá tett, hogy életek fogytaig számot tarthatnak jó téteményére. Midőn a' Hertzeg baráti azt tudakozták; „miért jelen olly ritkán a' közönséges mulató helyeken,“ azt felelte: „azért, hogy annál több időm legyen az álttam szolgált katonák meg látogatására, kik érettem, 's velem egyült magokat a' vezedelemre százszor kitétték; 's azért nem akarom érezni a' tsak kevés ideig tartó, mulandó gyönyörűséget; hogy az

alatt az idő alatt magamnak állandót 's nagyobb
 bat szerezhessek."

Frantzia Ország.

Párisból Febr. 10-dikén. Az első Konzul az bízta a' Finántziára ügyelő Ministerre, hogy polgár Dufresnének a' koporsója, ki ez előtt egy elszendővel holt meg, mint Státus Tanácsos, 's a' kints Tár Directora, a' közönséges kints tartó Tárház szalájába tétessen ki, az eránta tartozó szerezetet, tisztelet ki jelentésére, 's betses emlékezetének meg újítására. Tudja azt Bonapárte, melly igen indíjják az efféle dolgok a' nemeslelkű Tisztviselőket, hivataljoknak a' lehető tökéletességig való folytatására: a' midőn tudniillik meg gondolják, hogy érdemeik haláluk után se mennek feledékenységbé, sőt azok közönségesen meg tiszteltetnek.

Párisból Febr. 24-dikén. Azon földművelésre vigyázó Társaság, melly a' Seinci Départementomban van, némelly Tagjaira azt a' dolgot bízta, hogy találjanak oly módot, mellynél fogva a' földművelés is közönségesen taníttasson, szinte úgy, mint más mesterségek, 's tudományok. Ezen Kommisszió vizsgálódásából a' jött ki; hogy a' régibb Kormányfűk, midőn a' több mesterségek virágzásán szívesen igyekezett, a' mellett a' föld műveltetéssel keveset gondolt. Látták ezt a' fogyatkozást mindég azok, a' kik a' dologhoz értettek, 's annak ki pótolása' szűkséges voltáról meg győzettek. Erre nézve szűkséges volna

egy föld mivelőkből álló Kolóniát állítani Bonaparte neve alatt, 's egy olyan iskolát, a' melyben a' földmivelés gyarapítására szükséges dolgok taníttatnának.

Reaumur nevű Frantzia Író, azt jegyzi meg a' többek között, hogy egy időben Frantzia Országban a' hernyó nagyon el szaporodott a' gondatlanság miatt. A' zöldségeket, kertiveteményeket; főképpen a' borsót, babot, annyira meg emészttette, hogy csak a' pufzta szárak maradt; a' dohány plántát, kendert öfzve rágtá, a' kaszálló-réteket föld színig le-koppasztotta; végre a' vetéseknek esett, de a' melyben, mivel már akkor szárba indúlt, kevés kárt tett. A' nép csak nem kétségbe esett már, 's ezt a' tsapást részszerént bofzorkányságnak tartotta, részszerént pedig azt vélte, hogy a' katonák átka fogta meg, kiket kétség kívül rofszúl tartott. Ez a' gondatlanságból el szaporodott féreg, jobban rá ijesztett a' népre — a' Reaumur állítása szerént — mint valamelly ellenséges armádia. A' hernyók mérgeseknek tartván, rendelések tétettek, hogy semmi főzeléket ne legyen szabad addig árulni, míg a' Politzia meg nem vizsgálja. Reaurnak sok fáradságába került, a' népnek ilyen babonás vélekedését meg-tzáfolni. Ettől az időtől fogva, nagy vigyázat van, az olyan gondatlan gazdákra, kik öfzfzel és tavasz felé a' hernyó fészkeket gyümölts fáikról le nem szedik, 's meg engedik, hogy azok őket a' gyümölts le szedésében meg előzzék.

Versáliától nem meszfe lakott egy 60 esztendőös Atya, egy fíjával 's két leányival. A' két nagyobb, 's már házas fíjai, nem egyezhetvén meg az öreggel, tőle el-váltak, 's hozzá mintegy egy órányi távolyságra laktak. Egykor az öreg tsak el tűnik; egyik se tudja vele lakó gyermekei közzül hogy hová lett. Mindenütt keresik; sőt a' már feleséges fíjai is tettetik, mint ha öreg Attyok bizonytalan hol létén nagyon törődnének. Észébe jút az öreg azon gyermekeinek, kik vele együtt laktak, mitsoda roszsz szívvel viseltetett mindenkor, mind Sylvain, mind Privát (így hívták a' két öregebbik feleséges fiút) édes Attyokhoz; észre veszik azt is, hogy ezeknek elébbi tettetett meg illetődése, hirtelen örökre változott: ennél fogva rá támadnak egymásra, minden kémélés nélkül szemekre hányják egymásnak, mint bántak ez előtt is jó Attyokkal. Szóról szóra öszve vesznek, 's egymástól haraggal válnak el. — Azomban még azon nap az a' hír futamodik, hogy Sylvain, 's Privát ölte meg az Öreget. Fülibe megy a' hír a' test rző katonák Lieutenántjának, ki a' két említett testvér házát tüstént meg motóztatja. Mi leszsz a' dologból? a' Privát házában, egy akkor mosott inget, 's egy véres kard hüvelyt találnak. Mingyárt kérdőre vonják Privátot feleségestől; mindenik őtől hatol, egyik se befzél egy nyomon; nem lehet a' szavokon el menni. Fogságba viszik mint a' kettőt. Sylvain is meg fogattatott: de a' vallásából semmi olyan nem jött ki, a' mivel fundamentomósan le-

hetett volna vádolni. — Privát a' főben járó dolgokról ítélő Törvényszéknek adódik által. — Azomban némelly jelek gyanússá teszik Sylva-int is. Tudniillik egy tanú azt valja, hogy ő ekkor 's ekkor éjtszaka látta, hogy két ember, kik közzül az egyik középszerű, a' másik magas volt, valamelly holt testet vitt a' Seine vizébe. A' viz a' holt testet ki vetette azolta, Sylvain 's Privát éppen olyan természetűek; ugymond, mint a' kiket látott. Mind több több környülállások jönnek világosságra, 's utóljára a' sok vizsgálódás után az is ki sül, hogy Sylvain azon az éjtzakan, mellyen az Öreg el-vezett a' háztól, lelketlen ment haza is, 's a' lelki esméret mardossái között beszéllte el feleségének irtóztató tselekedetét. — Mind Sylvain mind Privát halárra ítéltetett. A' Törvények ízerént, fekete ingbe vitettek a' vészto helyre.

Brüsseból Febr. 18 dikan. Az a' híre, hogy azon egyezés ízerént, melly a' Frantzia Respublika, 's a' Prusziziai Udvar közt véghez ment, az Orániai Hertzeg Belgiumban váltott kára ki pótoltatik, némelly Rajna jobb partján fekvő jószágok által engedésével.

Londonból Febr. 16 dikan. A' b'kesség bé rekefzto tikkelyei még sem állitódtak meg az Amiens-i alkudozások által. A' Spanyol Udvar részéről nagy akadályúl van az, a' meg egyezésben, hogy Trinidád szigetét az Anglusoknak nem akarja által engedni: mivel ez által, út nyittatnék az Anglusoknak arra, hogy tiltott portékaikat a' Spanyol hatalom alatt lévő

szomszéd szigetekbe is bé hordják, 's a' belső kereskedés virágzását meg akadályoztassák. A' Frantziák meg egyeztek abban, hogy Martinika szigete az Anglusoké legyen Trinidad helyett, kiváltképpen pedig a' Frantzia foglyokra költött pénz ki potolására; úgy mindazonáltal, hogy mivel ez a' sziget sokat ér: tehát Anglia is hathatósan munkálódjon azon, hogy a' Spanyol Louisiana a' Frantziáké lehessen. — Hajlandó a' Frantzia Kormányfő, sok apróbb, Napnyugoti Indiában lévő szigeteket az Anglusoknak által engedni: mivel ezek az Anglus tengeri erő ellen külföldben se lehetnének soha bátorságban, 's utóljára is oda menne ki a' dolog minden költség mellett is. Elégnek tartja a' Frantzia Respublika, ha S. Domingo, Louisiánát, Guyánát tseendesen bírhatja; 's ha még Brasiáliából is által engedne Portugallia egy darabot; tze ját tökéletesen el érné.

Londonból Febr. 17-dikén. A' Cisalpínai Respublika neve meg-változtatván, melly a' mint tudjuk már Olasz Országának neveztetik, Bonapárte Jósef, 's Lord Cornwallis öfzve szölköztak. Úgy látszik, úgymond az utolsó, hogy ez a' név egész Olasz Országot magában foglalja. Ha a' Nápolyi Király magát Olasz Országi Királynak nevezné: minden azt gondolná fölöle, hogy jussát tartja ahhoz. Az Angliai Király annakutánna nevezte magát Nagy Britanniai Királynak, minekutánna Skótzia Angliával egyesítettet. A' Lilléi alkudozások szerént, az Angliai Királynak ki kellett hagyni titulusaiból még tsak a' nevét is Frantzia Országának, mellyet meg is tselekedett

Londonból Febr. 19-dikén. A' sok jövő-
menő Kurír egymást éri, még se tudunk a' békes-
ség meg-állításáról semmit is. Igen lassan foly-
nak Amiensben a' dolgok. Nem az ennek fő oka,
hogy a' Spanyolok a' Trinidad szigete el-vez-
tésére nehezen állanak. Más valami lehet ezen
halogatásnak oka. Azt írja egy közönsé-
ges újságunk, hogy a' Frantzia Respublika, ná-
lunk fogva volt katonái tartásáért, 22 millió fo-
rintal tartozik Angliának, 's azt is hozzá teszi,
hogy a' Frantzia Respublika ezt most ki nem fizet-
heti. Eppen ezért, azon kell lenni a' Ministernek,
hogy ez a' summa lassan lassan ki fizetődjön, 's
hogy néki ennek reménylésére, a' Frantzia Res-
publika részéről, valamelly bizonyos zálog adód-
jon. — Úgy látszik hogy még ez sem oka azon
akadálnak, melly a' Békesség tökéletesen va-
ló elkészülését ennyire meg hátráltatja. Valami
nagy közönséges politikai dolog akadályoztathat-
ja a' békességet.

Londonból Febr. 20-dikán. Szent Ilona
szigetéből* (Anglus Colonia) a' következő bor-
zalmtó történetet írnak: hat pattantyús katonák
ezen szigetből el szöktek, 's Amerikába szándé-
kozván, egy oda evező hajóra akartak ülni.
Tartván mindazáltal attól, hogy így ki tudják

* Ez a' sziget fekszik az Aequatoron túl mintegy 100
mérföldel Afrika déli tsútsa felé, mint látni lehet,
Európa, Asia Afrika 's Austrália mappánkon. Ott
fekszik Ascensio szigete is. Ezen szigeteknek
vezik útjokat kik Európából Napkeleti Indiába hajó-
láznak.

őket, 's kézbe kerülnek, hamarjában egy halászfő hajóra ültek, 's mennél hamarább igyekeztek a' partoktól el-távozni, oll reménységgel lévén, hogy az Amérikába igyekező hajó, melly már akkor induló félben volt, utól éri őket. 25 font kenyeret, egy korsó vizet 's egy tengert ábrázoló mappát vettek magokhoz, az Amérikába szándékozó hajó-kapitánya pedig egy kompázt adott nekik, de a' mellyet el felejtettek magokkal el vinni. Azt gondolták a' katonák, hogy jó készüllettel vagynak, 's éppen azért egész erejekkel azon voltak, hogy a' tengerbe mennél beljebb nyomúljanak. Midőn másnap sem találkoztak öszve a' reménységek szerént utánnok evezett hajóval, Ascensio szigetének vették útjokat, 's ott meg pihenni szándékoztak. Mind jobban jobban kezdett fogyni az eleségek: hogy rajta annál tovább tengődnessenek, az végezték, hogy egyik egyik közölők tsak 2 lat kenyeret egyen 's két kalán vizet igyon 24 órában. Hatodik nap egészen el-fogyott az eleségek. Egyik közölők azzal enyhítette éhségét, hogy úgy nevezett bambus nádat rágdogált, kinek példáját több társai is követték. Utóljára a' szerentsétlenek, midőn mindenből ki fogytak, a' tsizma talpjokra szorúltak. Húsz napi hajókázások után egy Delfint kaptak szerentséjekre: de a' mellyel tsak négy napig érték bé. A' szerentsétlenek azt végezték utóljára, hogy lyukasfészák ki hajójokat, 's el-sűjjeztése által egyszerre vessenek véget tsak nem kétségbe eséshez közelítő állapotjoknak. A' többi három ebben ellent állott. — Ismét a'

hajókázáshoz készülnek hát, mivel azt gondolták hogy már Rio Janerio szigetétől (Amérikánál) nem messze vagynak. Végre a' szörnyű éhség arra vitte őket, hogy sorsot vessenek, a' kire az esik haljon meg, 's testével a' több éhség 's szomjúság miatt el aléltakat táplálja. A' sors éppen arra esett, ki őket az el szökésre vette. Egyik sem akarta meg ölni, hanem abban állapodtak meg, hogy maga vessen véget életének. Mac-kinnon (így hívták azt a' kire a' sors esett), egy hegyes kővel eret nyit magának a' kezén, lábán, 's egy fertály múlva oda lett. Még a' teste se hült meg, midőn már egy az életben maradtak közül jó darabot el szél a' tizombjából, azt fel akasztja, 's három óra múlva minnyájan esznek belőle. Két napig érték bé ezen darabbal — , a' többit bé mártották a' tenger sós vizébe, hogy annál tovább el álljon. Végre a' száraz felé közelítenek, de nem lévén erejek hajótskájok igazgatására, megütődik, 's félre fordul; ketten közülök belé fúltak a' tengerbe, hárman a' szárazra ki vergődtek; az ott lévő Portugallus Gubernátortól nagy emberséggel fogadtattak, 's minekutánna el befűllették szerentsétlenségeket először Salvadórba, azután Lisbonába küldettek.

Londonból Febr. 21. dikén. Mitsoda dühös indulattal viseltettek a' S. Domingóba lévő Frantziák ellen a' Feketék, meg tetszikabból, hogy 800-at minden irgalmasság nélkül felkontzoltak. Nevezetesen midőn egynehány gyilkosok bé mentek egy Frantzia házába, ki éppen

akkor ebédelt, 's meg kérdeztettek, hogy mit akarnak? azt felelték, hogy csak egy keveset akarnak ki venni a' Gazda, 's Familiája vériből, 's ezen szók után a' Frantziát keresztül verték. —

T a b a g o szigetében is közel voltak a' Feketének a' zendüléshez, de a' melly, a' nyughatatlannak Fejeinek el fogattatása, 's meg ölettetése által egészízen le tsendesedett.

Midőn az Alsó-ház Febr. 17 dikén tartott gyűlésében, a' költségekre vigyázó Minister azt javasolta, hogy a' Parlamentom eleibe adott költségek, adósságok megvizsgálására egy különös Deputátiót kellene rendelni: a' Korona Örököse Prókátora S u t t o n, a' Királyi Hertzeg kívánságait terjesztette elő a' C o r n w a l l i s Hertzegség jövedelme eránt, 's azt mondotta, hogy az említett Hertzegség, csak addigtartozik az úgy nevezett korona jószágokhoz, míg az első Királyi Hertzeg nem születik, azután pedig, csak ennek van, a' törvény szerént jussa annak jövedelmeihez, tellyes erőben való bírásához, 's csak a' korona Örököse számára kell az említett Hertzegség jövedelmeit fordítani. Azt mondja továbbá S u t t o n, hogy ennek a' jövedelemnek egy része, a' Kormánysház könnyebségére, más költség-re fordítódott, még pedig olyanra, mellynek nem ezen kaszizából, hanem a' közönséges költségből kellett volna ki telni. Pennára velzi S u t t o n, a' Királyi Hertzeg születésétől fogva egész a' mostani időig a' Hertzegség jövedelmét; ki vonja belőle azt a' summát, a' mi a' Hertzeg nevelésére, palotája építtetésére, meg határoztatott, 's két íz-

ben is fellyebb vitt esztendei költségére fordított, 's ebből a' számvetésből hozza esztán ki, hogy a' Királyi Hertzeg bizonyos summát kívánhat, adósság nevében a' parlamentomtól vízfíza.

Fox, a' többek között azt mondotta ezekre, hogy ~~ő~~ nem abból a' tekintetből szólott, a' Királyi költségek meg határozása alkalmatosságával, mintha a' parlamentom által ki rendelt summát sokallotta, vagy kevesellette volna; hanem abból a' tekintetből, hogy magának a' korona Örökösének, önnön vallás tétele szerént, költségére kevesebb kell, mint a' mennyi arra volt határozva. Azt jegyzem meg, (így szól továbbá Fox) hogy az Angliában esett, Revolúziótól fogva mindég szokásban volt, az új Király tételkor, a' tejendő költségére szükséges summát, még pedig egész élete fogytáig, ~~álhatatosan meg határozni.~~ Ez a' Konstitúcióhoz képest mulhatatlan is. De ha a' Királyi magános költségek meg határozása minduntalan váltózást szenved, úgy azt a' Király élete fogytáig meg határozottnak, állandónak nem lehet nevezni, 's az a' Konstitúziót meg is sérti.

Pitt meg egyezett ugyan abban, hogy a' Fox által adott fontos dolog meg vizsgáltsion: azt mindazáltal tagadta, hogy a' Király magános költségei élete fogytáig előre úgy meg határozathatnának, hogy azon a' Konstitúció sérelme nélkül a' Parlamentom semmit se változtatna, a' mikor tudniillik a' körülállások kívánják. Semmi se veheti el, úgymond, a' Parlamentomtól azt a' just, hogy a' Királynak, mi-

kor szükségesnek ítéli, valamit ne adhasson; és az a' juss, olyan tulajdona a' Parlamentomnak, mint a' szabadság, melyet, mint a' tapasztalás mindég jobban jobban bizonyítja, sohol se lehet úgy érezni, mint a' jól rendelt Monarchiában.

Elegyes Levelek.

Basiliából Febr. 23-dikán. A' múlt héten a' Frantziák a' közönséges Kaszszát Frichthalban el foglalták, ott egy ideig tartó Kormányfőket állítottak fel, 's a' réginek véget vetettek. Ez, az újabb tudósítások szerén! bizonytalan.

Bernából Febr. 24-dikén. A' félelem, 's reménység közt vagyunk! A' Wallizi tartományban esett történetek, 's General Thureau maga - viselése meg-ijesztett bennünket. — Azt mondják, hogy ismét 10,000 Frantzia katonák jönnek hé Helvétziába. A' Kormányfők mindent el-követ a' Hazát fenyegető gonosz el-távoztatására: de, hogy a' nagy erőnek ellent álljon, a' lehetetlen. — Számtalan, egymással ellenkező hírek folynak nálunk, az Igazgatás meg-változtatásáról, Helvétzia meg-ősztattatásáról, 's a' t.

A' leg újabb Helvétziai tudósítások szerint, nevezetes változás fog nem sokára történni ezen Respublikán. Az a' híre, hogy Graubünden az Olasz Országai Respublikával egyesítettik.

Moskauból Febr. 3-dikán. A' Kolugai vidéken esett egy nevezetes történet. Jó forma magosságra látszott valamelly felleg, melly először kitsínynek tetszett, 's színére nézve különös volt; azután a' földre hirtelen le szállott,

's azt jó darab helyen majd hat hüvelyknyi magasságra férgekkel beborította. A' kik látták, azok állítják, hogy a' férgek fejérek, 's két hüvelyknyi nagyságúak voltak.

Moguntziából Febr. 23 dikán. A' nálunk lévő Protestánsok, (Evangélikusok, 's Reformátusok) az Iseni tisztelet gyakorlása végett, egy községet akarnak formálni 's templomot venni.

Tudósítások.

Posony, Soprony, Vas, Veszprém, Győr, Komárom és Pest Vármegyékben bíró Titt. Főldes Uraságokhoz.

A' megnevezett Vármegyék között valamelyikben, kívánna egy valaki árendába venni egy olyan Mezei jószágot, melly, ha nem egészben is, legalább nagy részben ~~párum~~, és jó forma nagyságú allodiaturájú. Egy egész Helység, vagy nagyotska prédiun, vagy legalább egy olyan fél vagy darab Helység, mellynek az allodiaturája vagy egy darabban van, vagy hatöbb darabokból állana is, de legalább, szabad és bátorságos helyen fekszik, legkívánatosabb volna. Jó lakó hely, Major és ehez tartozó szükséges, jó vagy reparálandó épületek meg kívántatnak. Erdő és szőlő, akár van, akár nints, mindegy. Az árenda esztendő lefűsz legalább 12; de ha a' proprietáriusnak tettik, — lehet akár 50 esztendőre egyezni. Az Árendátorra nézve, a' jószágot mindjárt által lehet adni in statu quo. — Az Árendátorral, minden kétség kívül, kiki meg fog elégedni; és jószágát jobb gond alátelyességgel nem adhattja.

A levelet lehet küldeni Sopronba, Prókator T. Fabricius András Úrhoz; a jószágoknak, s ahoz tartozó épületeknek világos leírásával egygyütt.

Meggyőződött lévén arról, hogy kivált Magyar országon és a hozzá csatolotva lévő részekben nem kevesen találtaassanak olyanok, a kik a Kereskedés és Tserelés Törvényéről (de Jure Commerciali et Cambiali) valamely déák nyelven írott munkát olvasni kívánnának; ezen Törvénynek már több nemzetek által bé vétetett fundamentumait, némely ugyan ezen tárgyról be szálló íróknak példáikat követvén, két Kötetekben, (mellyeknek egyike a Kereskedés, másika a Tserelés Törvényét foglalja magában) ölszedszedvén, s déák nyelvre fordítván világ eleibe botsátani magamban fel tettem: s már a Tserelés Törvényéről való Kötetét, minthogy az idők körülállásai ennek előre lejendő ki botsátatását javasolták, ilyen tizim alatt: Tractatus de Jure Cambiali juxta praestabilita apud plerasque Gentes principia elaboratus, per Stephanum Rosenman Agentem Hungarico Aulicum, valóság gal nyomtató sajtó alá is adtam, a melly leg feljebb is a jövő Május végéig kész lelzen.

Hogy pedig egy részről a nyomtatás minéműségét s mennyiségét annál bizonyosabban meghatározhassam; más részről pedig hogy a könyvnek massát lopva nyomtatók tsalárdságát is megelőzhessem: kintelen is az előfizetés útját kell követnem. Az előfizető Uraknak s Rh. Fointért adom a két kötetet, ké vén egyszersmind

hogy ezen előfizetést leg feljebb Május végéig, hozzám Bétsbe a' postán előre egészen kifizetett levélben fel küldeni ne terheltessenek. Azonközben, hogy minden kétségeskedés el hárittódjék, szabadságában fog kinekinek állani, hogy a' meg határozott summát, tettzése szerént, akár a' meg határozott idő pont előtt le tegye, vagy pedig akkor, mikor az első Kötetet, a' mely nem különben, hanem csak mind a' két Kötetek árának a' 3 Rh. Forintoknak le fizetődésekor adatatik által, kezihez veszi, fizesse le: de a' mely esetben szükségesképpen meg kívántatik, hogy magát, az előfizetők közzé tartozó, aláírás, az az, vagy hozzám küldendő levél által, vagy pedig más akármely egyéb módon, ki nyilatkoztassák; minden esetben meg kívántatik pedig elmúlhatatlanul, hogy nékem meg írja, hogy nyomtatványait hol akarja kezéhez venni, hogy azoknak oda lejendő szállíttatások eránt idejében szükséges rendeléseket tehessek. — Utóljára meg kell jegyezni, hogy én a' magam költségemen, csak Posonba, Györbe, Pestre, Újvidékre, Elzékere, Debretzenbe, N. Váradra, Kassára, Pétsre, Nagy Szombatba, Schelmetzre, Eperjesre, Temesvárra; Sopronba, Komáromba, Zágrábba, Károlyvárra, és Szebenbe, fogom a' nyomtatványokat le küldeni, annak idejében hírül adni, hogy a' nevezett városokban kinél találhassák meg az előfizetők a' nyomtatványokat, a' hol egyfersmind azok is, a' kik csak neveiket írták fel, ígéreték szerént mind a' két Kötetnek árrát le-tehetik, Béts, Febr. 19-dikén 1802.

Rosenman